

RZEKOMY POMÓR DROBIU

O CHOROBIE

Rzekomy pomór drobiu (ang. Newcastle disease, ND) jest wysoce zakaźną chorobą ptaków wywołaną przez wirusa RNA - Orthoavulovirus javaense (OAV-J) a jego zjadliwe szczepy podlegają obowiązkowi zwalczania. Wirus rzekomego pomoru drobiu wykazuje dużą przeżywalność w środowisku (zwłaszcza w kałomoczu), nawet przez okres kilku tygodni. Wirus ten jest odporny na wilgoć, wysychanie oraz gnicie. Wirus jest inaktywowany przez formalinę, środki fenolowe i utleniające (np. Virkon®), chlorheksydynę oraz podchloryn sodu (6%).

GATUNKI WRAŻLIWE

- Na zakażenie wirusem rzekomego pomoru drobiu wrażliwe są zarówno ptaki gospodarskie, domowe, jak i dzikie.
- Najbardziej wrażliwe są, przede wszystkim ptaki z gatunku kura domowa (Gallus gallus).

OBJAWY KLINICZNE

- Okres inkubacji choroby wynosi od 2 do 15 dni (średnio 5-6 dni), u niektórych gatunków nawet powyżej 20 dni.
- w przebiegu ND, obserwuje się następujące objawy kliniczne:
  - sapanie, kaszel, kichanie i rżenie;
  - drżenia mięśni, paraliż skrzydeł i kończyn dolnych, nienaturalnie skrzywiona szyja (torticollis);
  - biegunka (często zielonkawa).
- u kur niosek choroba manifestuje się inaczej niż w stadach brojlerów kurzych. U tej grupy produkcyjnej obserwuje się przede wszystkim:
  - spadek nieśności od 30 do 50% lub więcej
  - nieprawidłowości w budowie jaj (nietypowy kształt, odbarwienie skorup, a także składanie jaj bez skorup, tzw. „lanie jaj”).

Choroba Newcastle przenoszona jest drogą:

1. oddechową - poprzez kontakt z wydzieliną dróg oddechowych chorych ptaków;
2. pokarmową – poprzez spożycie paszy i wody zanieczyszczonej odchodami chorych zwierząt;
3. Wirus może być przenoszony na cząsteczkach kurzu wraz z prądem powietrza
4. Człowiek może przenosić wirus na obuwiu lub odzieży

PROFILAKTYKA

Zgodnie z aktualnie obowiązującym prawem, szczepienia przeciwko ND są dobrowolne, ale w aktualnej sytuacji epidemiologicznej, zalecane.

W celu zminimalizowania ryzyka wystąpienia rzekomego pomoru drobiu w gospodarstwie należy rozważyć prowadzenie regularnych szczepień, ale przede wszystkim należy przestrzegać zasad bioasekuracji, poprzez:

ZALECENIA DLA DROBNOTOWAROWYCH HODOWCÓW DROBIU - CHÓW PRYZAGRODOWY

- karmienie i pojenie drobiu w pomieszczeniach zamkniętych, do których nie mają dostępu ptaki dzikie;
- przetrzymywanie drobiu na ogrodzonej przestrzeni, pod warunkiem uniemożliwienia kontaktów z dzikim ptactwem;
- odizolowanie od innego drobiu, kaczek i gęsi;
- przechowywanie paszy, w tym zielonki, w pomieszczeniach zamkniętych lub pod szczelnym przykryciem, uniemożliwiającym kontakt z dzikim ptactwem;
- unikanie pojenia ptaków i czyszczenia kurników wodą pochodzącą spoza gospodarstwa (głównie ze zbiorników wodnych i rzek);
- zgłaszanie lekarzowi weterynarii, wójtowi, burmistrzowi, i innym organom władzy lokalnej zaobserwowanego spadku nieśności lub nagłych, zwiększonych padnięć drobiu;
- po każdym kontakcie z drobiem lub ptakami dzikimi umycie rąk wodą z mydłem;
- używanie odzieży ochronnej oraz obuwia ochronnego przy czynnościach związanych z obsługą drobiu;
- osobom utrzymującym drób w chowie przyzagrodowym, aby nie były zatrudniane w przemysłowych fermach drobiu.

ZALECENIA DLA HODOWCÓW GOŁĘBI

- karmienie i pojenie gołębi w sposób wykluczający dostęp ptaków dzikich;
- przechowywanie paszy w pomieszczeniach zamkniętych lub pod szczelnym przykryciem uniemożliwiającym kontakt z dzikim ptactwem.

Rzekomy pomór drobiu nie podlega leczeniu, jest to choroba podlegająca obowiązkowi zwalczania.

Posiadacz drobiu jak również lekarz weterynarii opiekujący się stadem powinien zawiadomić powiatowego lekarza weterynarii o wystąpieniu u drobiu następujących objawów klinicznych:

- zwiększona śmiertelność;
- nagły spadek nieśności;
- objawy nerwowe: drgawki, skręt szyi, paraliż kończyn i skrzydeł, niezborność ruchów;
- sinica i wybroczyny;
- duszność;
- znaczący spadek pobierania paszy i wody.

ZDROWIE PUBLICZNE

Wirus rzekomego pomoru drobiu cechuje niski potencjał zoonotyczny. Niemniej jednak, ludzie również mogą się zakażać tym patogenem (zwłaszcza pracownicy ferm drobiu). Objawy zakażenia u ludzi manifestują się przede wszystkim zapaleniem spojówek oraz jedno- lub obustronnym zaczerwienieniem i obrzękiem powiek, a także łzawieniem.

Objawy w przebiegu ND

Jaja o nieprawidłowej budowie

Torticollis

Ryc. 1. Objawy nerwowe w przebiegu zakażenia welogenicznym szczepem NDV

Ryc. 2. Masowe upadki w przebiegu niektórych form ND